

Kultur och fritidsnämnden, 2021-04-20

Beslut om åtgärder och aktiviteter 2022 inom "Miljö- och klimatprogram 2021 - 2030"

Ärende

Kommunfullmäktige beslutade 7 december 2020 om miljö- och klimatprogram att gälla för perioden 2021 till 2030. Samtliga nämnder ska fastställa valfria åtgärder och aktiviteter för att beslutade mål och uppdrag ska kunna uppnås. Beslutade åtgärder och aktiviteter utgör underlag för budget 2022.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden fastställer de åtgärder och aktiviteter som ska gälla för 2022, enligt bifogad bilaga "Förslag till valda åtgärder för kultur- och fritidsnämndens måluppfyllelse av Miljö- och klimatprogrammets mål och uppdrag för år 2022". Kostnader om 1,9 mnkr kommer att ingå i nämndens förslag till investeringsbudget för år 2022.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 7 december 2020 om miljö- och klimatprogram att gälla för perioden 2021 till 2030. Syftet med programmet är att styra mot en god och hälsosam miljö och en långsiktig hållbar utveckling i Danderyd.

Miljö- och klimatprogrammet har sex fokusområden:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Friskt vatten
- Biologisk mångfald
- God bebyggd miljö
- Giftfrimiljö

Enligt miljöprogrammet har nämnden ett politiskt ansvar för att tillsätta resurser till programmets genomförande och ska i beslut om åtgärder och aktiviteter verka för att målen och uppdragen i programmet uppnås.

Miljö- och klimatprogrammet ska följas upp en gång per år. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning och samordning med berörda nämnder. Nämnderna ansvarar för underlag i form av miljöredovisning.

Bildningsförvaltningens utredning

Miljö- och klimatprogrammet är omfattande och har en genomförandetid till 2030. Detta innebär att val av åtgärder sker successivt över tid och att nämnden inte arbetar mot samtliga fokusområden årligen. Det centrala är att nämndernas sammantagna åtgärder bidrar till att det övergripande målet uppnås. För att uppnå bästa effekt föreslår förvaltningen att nämnden fokuserar på de områden där nämndens verksamheter bedöms ha störst miljöpåverkan:

- Begränsad klimatpåverkan – energianvändning inom idrottsanläggningar
- Friskt vatten och giftfri miljö – spridning av granulat från konstgräsplaner samt bevattning och gödning av naturgräsplaner

Begränsad klimatpåverkan

Danderyds idrottsanläggningar förbrukar årligen cirka 4 000 000 kilowattimmar vilket motsvarar en årlig elförbrukning för 200 genomsnittsvillor. Förbrukningen varierar mellan åren främst beroende på väderlek då denna påverkar mängden energi för att kyla de konstfrusna isarna samt att under icke säsong avfukta ishallarna.

Mot bakgrund av ovanstående är det viktigt att nämnden fokuserar på åtgärder som bidrar till att spara energi samt att använda förnybar energi. Ett flertal åtgärder har redan genomförts eller är under genomförande. Som en del av planen för ny- och reinvesteringar har nya energieffektiva kylsystem installerats på Danderydsvallen samt i Enebybergs ishall. Under 2021 kommer även kylsystemet i Stockhagens ishall att bytas ut. Möjlighet ges därmed att nyttja kylanläggningarna som värmepumpar vilket bidrar till att minska energianvändningen. Idrottsplatsernas oljepannor har avvecklats och ersatts med luftvattenpumpar och värmeåtervinning. Den sista oljepannan ersattes under senhösten 2020 på Enebybergs IP.

För 2022 föreslår förvaltningen till en total kostnad om 1,9 mnkr att byta till energieffektiva LED-belysning över ispisten i Enebybergs ishall, uterinken på Stockhagens IP samt fotbollsplanen på Enebybergs IP. Ett successivt utbyte kommer sedan att ske av samtlig belysning över ispister och fotbollsplaner i takt med att ekonomisk och teknisk livslängd uppnås.

Kultur- och fritidsnämnden har under den senaste tioårsperioden varit inne i en expansiv investeringsfas där idrottsplatserna har fått bland annat nya servicebyggnader, renoverade ishallsöverbyggnader samt nya ispister och kylsystem. Efter 2023 beräknas investeringstakten minska och för perioden

2024 till 2030 bedömer förvaltningen att det resursmässigt kommer att finnas möjligheter för ett än mer fokuserat miljöarbete. Detta kommer huvudsakligen att innebära energioptimering genom uppkoppling av isanläggningarnas samtliga system mot DUC för bättre styrning samt att maximalt nyttja de potentialer fullt ut som finns avseende värmeåtervinning från kylkompressorerna. Samordning och dialog sker med kommunens energistrateg för bästa effekt. En preliminär investeringspost om 2,0 mnkr föreslås i plan för 2024.

Friskt vatten och giftfri miljö

Danderyds idrottsanläggningar förbrukar årligen cirka 16 000 kubikmeter vatten vilket motsvarar den årliga genomsnittsförbrukningen för drygt 300 personer. Förbrukningen avser främst nyttjande av duschar, spolning av isar samt bevattning av fotbollsplaner. Den senare är avhängig väderleken. Inom anläggningssidan pågår en löpande översyn av arbetssätt för att minska vattenförbrukningen. Bevattning sker med fördel tidig morgon eller sen kväll för minskad avdunstning samt mer sällan men kraftigare för att stimulera gräsets rottillväxt. För år 2022 kan inte förvaltningen föreslå någon enskild åtgärd som på ett betydande sätt kan minska vattenförbrukningen.

Det kan dock konstateras att ett allt varmare och torrare klimat kan komma att öka risken för bevattningsförbud under sommarhalvåret. Mot bakgrund av detta ser förvaltningen det som intressant under programperiodens senare del att samverka med tekniska kontoret för att undersöka om det näringsrika vattnet i Nora träsk kan nyttjas för bevattning av naturgräsplanen på Danderydsvallen.

Danderyds idrottsanläggningar använder i genomsnitt 1 250 kg konstgödning (NPK) per år på kommunens naturgräsplaner. Jordanalys görs på planerna så att gödning i förhållande till önskat nyttjande och slitage kan optimeras. Konstgödning har egenskaper som gör det enklare att få en kontrollerad tillväxtkurva varför planer i dagsläget inte finns på att byta ut detta.

Konstgräsplanerna i kommunen innehåller fyllnadsmaterial som kan ge upphov till spridning av mikroplaster till dagvatten samt omgivande vattendrag. För att minska denna spridning har dagvattenbrunnar runt fotbollsplanerna på samtliga idrottsanläggningar försetts med så kallade granulutfällor. Dessa samlar upp granulatet och förhindrar vidare spridning. Idrottsanläggningarna arbetar med systemgränser där det primära är att granulatet inte kommer utanför det område som gör att granulatet kan återföras till planerna. Danderydsvallen med dess fotbollsplan ligger i ett känsligt område i anslutning till Nora träsk med förekommande översvämningar. Förvaltningen ser behov att samverka och samordna

åtgärder med tekniska kontoret. Dessa kan inbegripa förbättrade systemgränser mot närliggande vattendrag, mer ändamålsenliga snöupplag andra typer av fyllnadsmaterial i konstgräsplanerna. En preliminär investeringspost om 1,0 mnkr föreslås i plan 2024.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag om beslutade åtgärder och aktiviteter beräknas innebära investeringsmedel om 1,9 mnkr för budget 2022 samt 3,0 mnkr för plan 2024 enligt vad som framgår av bilaga ”Förslag till åtgärder för kultur- och fritidsnämndens måluppfyllelse av Miljö- och klimatprogrammets mål och uppdrag för år 2022”.

Kent Henningson
Bildningsdirektör

Håkan Arfwedson
Kultur- och fritidschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Fastställande av åtgärder och aktiviteter 2022 inom ”Miljö- och klimatprogram 2021 - 2030”
2. Bilaga, Förslag till åtgärder för kultur- och fritidsnämndens måluppfyllelse av Miljö- och klimatprogrammets mål och uppdrag för år 2022
3. Miljö- och klimatprogram 2021 – 2030 inklusive verksamhetsstöd

Expedieras
kommunstyrelsen